

Załącznik

do uchwały podjętej przez Komisję Habilitacyjną powołaną w dniu 2 września 2019 r. przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów (uchwała nr BCK-III-L-11079/2019), a której skład został uzupełniony decyzją z dnia 7 października 2019, w sprawie **przeprowadzenia postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk biologicznych w dyscyplinie biologia dr Markowi Żywickiemu.**

Komisja Habilitacyjna zapoznała się ze wszystkimi materiałami dotyczącymi postępowania habilitacyjnego dr Marka Żywickiego, mianowicie: (1) autoreferatem przedstawiającym dorobek i osiągnięcia naukowe, który Habilitant przygotował w języku polskim i angielskim; (2) wykazem publikacji, w tym publikacji stanowiących główne osiągnięcie naukowe Habilitanta; (3) wykazem osiągnięć naukowych, dydaktycznych, w zakresie popularyzacji nauki, współpracy naukowej oraz organizacyjnych; (4) oświadczeniami współautorów publikacji z określeniem ich indywidualnego wkładu pracy; (5) kopią dyplomu doktorskiego i (6) wnioskiem o przeprowadzenie przewodu habilitacyjnego na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Ponadto Komisja zapoznała się z opiniami sporządzonymi przez recenzentów powołanych przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów – prof. dr. hab. Andrzeja Dziembowskiego i dr. hab. Agnieszką Łobodę, oraz przez Radę Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – dr hab. Krzysztofa Sobczaka.

Komisja stwierdza, że dokumentacja wniosku została przygotowana zgodnie z wytycznymi zawartymi w Ustawie o Stopniach Naukowych i Tytule Naukowym oraz o Stopniach i Tytule w Zakresie Sztuki z dnia 14 marca 2003 roku (Dz. U. Nr 65 poz. 595, ze zmianami Dz. U. z 2005 roku Nr 164, poz. 1365, Dz. U. z 2010 roku Nr 96, poz. 620 i Nr 182, poz. 1228 oraz Dz. U. z 2011 roku Nr 84, poz. 455) i od strony formalnej nie budzi zastrzeżeń.

Na podstawie recenzji komisja oceniła kolejno:

- **osiągnięcie naukowe przedstawione w postaci monotematycznego cyklu dziewięciu publikacji,**
- **aktywność naukową,**
- **dorobek dydaktyczny, organizacyjny oraz współpracę międzynarodową.**

Osiągnięcie naukowe przedstawione w postaci monotematycznego cyklu publikacji

Wszyscy Recenzenci pozytywnie ocenili osiągnięcie naukowe dr Marka Żywickiego zatytułowane „**Identyfikacja nowych klas i nowych funkcji cząsteczek krótkich niekodujących RNA**”, na które składa się monotematyczny cykl dziewięciu artykułów naukowych, z których osiem jest pracami oryginalnymi, a jedna pracą o charakterze przeglądowym. Prace eksperymentalne ukazały się w czasopismach o zasięgu międzynarodowym: *Molecular Cell*, *Nature Communications*, *Nucleic Acids Research* (dwie prace), *Scientific Reports*, *Archea*, *FEBS Open Bio*, *Acta Physiologiae Plantarum*, a praca przeglądowa w krajowym czasopiśmie *Biotechnologia*. W dwóch pracach eksperymentalnych, opublikowanych w czasopismach *Nucleic Acids Research* oraz *Acta Physiologiae Plantarum*, Habilitant jest pierwszym autorem (w pierwszej z nich także korespondencyjnym), a w pracy przeglądowej jedynym autorem. Zdaniem **prof. dr. hab. Andrzeja Dziembowskiego** publikacje wchodzące w skład osiągnięcia habilitacyjnego „stanowią spójną całość i dotyczą analizy krótkich cząsteczek RNA niebędących miRNA,

które mogą odgrywać rolę w regulacji ekspresji genów”. Również **dr hab. Krzysztof Sobczak** uważa, że „całość osiągnięcia naukowego obejmuje spójną i zwartą tematykę badawczą”. Ponadto **prof. dr hab. Andrzej Dziembowski** zauważa, że „we wszystkich publikacjach udział Habilitanta był istotny, ale nie zawsze pierwszoplanowy”. Ponadto **dr hab. Agnieszka Łoboda** uważa, że „udział Habilitanta w powstaniu większości prac nie był wiodący”, a Jej zdaniem „o wiele cenniejsze byłoby przedstawienie mniejszej liczby publikacji z wiodącym udziałem Habilitanta”. Natomiast **dr hab. Krzysztof Sobczak** zauważył, że „specyfika badań prowadzonych przez dr Żywickiego, specjalizującego się w wąskim zakresie biologii obliczeniowej, skutkuje tym, że zazwyczaj jest jednym z współautorów powstających prac naukowych, a rzadko pierwszym ich autorem. Szkoda jednak, że Habilitant nie próbował zainicjować więcej projektów opartych na własnej, autorskiej koncepcji badawczej, w których część obliczeniowa stanowiłaby główny wątek powstającej pracy.”

Wszyscy trzej recenzenci podkreślają, że szczególnie ważnym osiągnięciem Habilitanta było opracowanie systemu analizy transkryptomów APART (publikacja w *Nucleic Acids Research* w 2012 roku), którego celem, jak napisał **dr hab. Krzysztof Sobczak** jest „odróżnienie potencjalnie funkcjonalnych, stabilnych ncRNA od produktów niespecyficznego degradacji RNA”. Ponadto jak podkreślił **prof. dr hab. Andrzej Dziembowski** „APART został wykorzystany przez Habilitanta do wielu różnych analiz nie kodujących klas RNA z różnych organizmów. Sam program był optymalizowany zależnie od konkretnego zadania badawczego.” Analiza transkryptomu *S. cerevisiae* z zastosowaniem tego programu pozwoliła Habilitantowi m.in. na identyfikację oraz zaproponowanie funkcji regulatorowej stabilnego 18-nukleotydowego fragmentu genu mRNA *TRM10* (publikacja w *Molecular Cell* w 2014 roku). Zdaniem **dr hab. Agnieszki Łobody** „analiza tego funkcjonalnego krótkiego regulatorowego ncRNA wycinanego z części kodującej mRNA pozwala na lepsze zrozumienie procesu wstrzymania translacji w początkowej fazie stresu wpływającego na zmniejszenie przeżywalności komórek.”

Pozostałe publikacje wchodzące w skład osiągnięcia stanowiącego podstawę wniosku habilitacyjnego również dotyczyły identyfikacji i badania funkcji regulatorowych RNA w różnych systemach modelowych: w komórkach macierzystych myszy (*Nucleic Acids Research* 2012), u archebakterii *Haloferax volcanii* (*Archea* 2012 oraz *Scientific Reports* 2018), w komórkach świdrowców *Trypanosoma brucei* (*Nature Communications* 2019), drożdży *Saccharomyces cerevisiae* (*FEBS Open Bio* 2016) oraz u kukurydzy (*Acta Physiologiae Plantarum* 2015). Jak podkreśla **dr hab. Krzysztof Sobczak** „dr Żywicki przyczynił się w znacznym stopniu do głębszego zrozumienia mechanizmu powstawania oraz skutków działania nowej klasy regulatorowych, krótkich ncRNA pochodzących z dłuższych, funkcjonalnych RNA w różnych organizmach eukariotycznych. W tym najważniejszym wydaje się zidentyfikowanie regulatorów aktywności rybosomów, wpływających w sposób globalny na komórkowy poziom translacji.”

Jak podsumowuje **dr hab. Agnieszka Łoboda** „przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe jest ważne dla rozwoju nauki. Podczas szukania odpowiedzi na konkretne pojawiające się pytania badawcze Habilitant implementował nowoczesne metody obliczeniowe uzyskując wyniki opublikowane w wysoko punktowanych czasopismach o zasięgu światowym.” **Prof. dr hab. Andrzej Dziembowski** podkreśla, że „dr Żywicki miał wkład nie tylko w analizę bioinformatyczną wyników, ale również w biologiczną ich interpretację”, a także zwraca uwagę, że „badania dr Żywickiego zostały opublikowane w bardzo dobrych i dobrych czasopismach, co przyczyniło się do dużej rozpoznawalności badań w środowisku naukowym”. Natomiast **dr hab. Krzysztof Sobczak** zauważa, że „cele badawcze założone przez Habilitanta zostały osiągnięte dzięki przeprowadzeniu

wieloetapowych analiz, wykorzystujących szereg dobrze dobranych i autorsko opracowanych metod obliczeniowych.”

W podsumowaniu: Komisja stwierdza, że osiągnięcie naukowe przedstawione w postaci monotematycznego cyklu publikacji dr Marka Żywickiego w pełni odpowiada kryteriom stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

Aktywność naukowa Kandydata

Recenzenci podkreślają dużą wartość pozostałych osiągnięć naukowych Habilitanta, które zostały opublikowane w 9 dodatkowych publikacjach po otrzymaniu stopnia doktora. Zdaniem **dr hab. Krzysztofa Sobczaka** „w znakomitej większości projektów opisanych w tych pracach Habilitant uczestniczył w analizach obliczeniowych wyników RNA-seq, z których wiele wymagało zastosowania nowatorskich podejść analitycznych”. Zdaniem **dr hab. Agnieszki Łobody** „analiza tych publikacji wskazuje, że dr Żywicki potrafi wykorzystać swoje doświadczenie i umiejętności oraz opracowane przez siebie metody eksperymentalne do różnorodnych badań, przeprowadzanych na odmiennych gatunkach/układach biologicznych.” Recenzenci podkreślają także dużą liczbę, około 500, cytowań wszystkich publikacji, których autorem lub współautorem jest dr. Marek Żywicki.

Ponadto Habilitant jest kierownikiem jednego zakończonego i jednego kontynuowanego projektu grantowego Narodowego Centrum Nauki, co, jak zauważa **prof. dr hab. Andrzej Dziembowski**, „świadczy o jego przygotowaniu do bycia samodzielnym pracownikiem nauki”. Także **dr hab. Krzysztof Sobczak** podkreśla, że „umiejętność zdobywania środków finansowych na realizację własnych pomysłów badawczych to ważna cecha samodzielnego pracownika naukowego.”

Podsumowując **dr hab. Agnieszka Łoboda** stwierdza, że „dr Żywicki jest specjalistą w analizie ncRNA, potrafi współpracować z różnymi grupami badawczymi, jego współpraca jest doceniana i honorowana współautorstwem w publikacjach.” Ponadto **dr hab. Krzysztof Sobczak** uważa, że „17 lat pracy badawczej dr Żywickiego zaowocowało wieloma ważnymi osiągnięciami naukowymi”.

W podsumowaniu: Komisja stwierdza, że aktywność naukowa dr Marka Żywickiego spełnia wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia, a dorobek naukowy dr Marka Żywickiego stanowi istotny wkład w rozwój tej dyscypliny nauki.

Dorobek dydaktyczny, organizacyjny, współpraca naukowa i popularyzacja nauki

Dr Marek Żywicki był intensywnie zaangażowany w działalność dydaktyczną oraz popularyzatorską. Pełnił szczególnie ważną rolę w organizacji kierunku studiów Bioinformatyka na Wydziale Biologii UAM będąc członkiem rady programowej tego kierunku. Zdaniem **dr hab. Agnieszki Łobody** „prowadzone przez niego kursy stanowią filar kierunku Bioinformatyka na Wydziale Biologii UAM”. Natomiast **dr hab. Krzysztof Sobczak** zauważył, że Habilitant „od 2015 roku zaangażował się w sposób ponadprzeciętny w prace związane z organizacją dydaktyki na Wydziale Biologii”. Był także promotorem trzech prac magisterskich i 11 prac licencjackich oraz promotorem pomocniczym jednej pracy doktorskiej. Uczestniczył także w wydarzeniach popularyzujących naukę na Wydziale Biologii UAM, m.in. Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki. Zdaniem **dr hab. Krzysztofa**

Sobczaka „działalność dydaktyczną i organizacyjną dr Żywickiego należy ocenić jako wzorową”.

Liczne publikacje dr Marka Żywickiego wykonane w ramach zespołów zagranicznych świadczą o jego intensywnym zaangażowaniu we współpracę międzynarodową. Ponadto jego aktywność w recenzowaniu publikacji naukowych zdaniem **dr hab. Agnieszki Łobody** „na pewno jest wynikiem coraz większej rozpoznawalności Habilitanta w świecie naukowców”.

W podsumowaniu: Komisja stwierdza, że oceniany dorobek dydaktyczny, organizacyjny, w zakresie popularyzacji nauki, oraz w zakresie współpracy międzynarodowej dr Marka Żywickiego odpowiada wymaganiom stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

Wniosek końcowy

Recenzenci zgodnie stwierdzili, że wniosek dr Marka Żywickiego o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego spełnia wymogi formalne, a ocena Jego osiągnięcia naukowego pozwala na uznanie, iż spełnia ono wymagania stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego. **Dr hab. Krzysztof Sobczak** zwraca uwagę na „dobrze przemyślany przebieg kariery naukowej Habilitanta” oraz podkreśla, że „na szczególne wyróżnienie zasługuje umiejętność w zakresie (i) współpracy z zagranicznymi partnerami naukowymi, (ii) pozyskiwania środków finansowych na realizację własnych koncepcji badawczych, ale również (iii) dydaktyki realizowanej na studiach licencjackich, magisterskich i doktoranckich.” Zdaniem Recenzenta „można zatem stwierdzić, że Habilitant posiada wszelkie kwalifikacje do prowadzenia samodzielnej pracy badawczej i promocji młodych naukowców.” Ponadto **prof. dr hab. Andrzej Dziembowski** sugeruje wyróżnienie rozprawy, ponieważ „dokonania naukowe dr Żywickiego wyróżniają się na tle innych badaczy”.

Podsumowanie

Wszyscy członkowie Komisji zgodnie stwierdzają, że zarówno bardzo dobry poziom merytoryczny osiągnięcia naukowego pt. „Identyfikacja nowych klas i nowych funkcji cząsteczek krótkich niekodujących RNA”, jak i całkowity dorobek naukowy stanowiący istotny wkład w rozwój biologii oraz dorobek dydaktyczny, organizacyjny, popularyzatorski oraz w zakresie współpracy międzynarodowej dr Marka Żywickiego spełniają kryteria określone w art. 18a ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r. poz. 882 i 1311 z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu MNiSzW z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2018 r. poz. 261), i przekazują Wysokiej Radzie Wydziału Biologii UAM uchwałę popierającą wniosek o nadanie dr Markowi Żywickiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej

prof. dr hab. Ewa Łojkowska

Sekretarz Komisji Habilitacyjnej

dr hab. Mikołaj Olejniczak

Poznań, dnia 16 grudnia 2019 r.